

Reactie internetconsultatie wetsvoorstel terugdringen verzuim – september 2022

Als startWijzer (RMC en leerplicht in regio De Friese Wouden) geven wij u hierbij onze reactie op het wetsvoorstel terugdringen verzuim.

Allereerst zijn wij blij met alles wat gedaan wordt om het aantal thuiszittende leerlingen te voorkomen, de duur van het thuiszitten te voorkomen en het aantal thuiszittende leerlingen te beperken.

Wel zijn wij kritisch op een aantal punten:

1. Is het SWV de juiste partij voor een onafhankelijk onderwijskundig advies?
2. Zicht van gemeenten op geoorloofd thuiszitters verbetert met dit wetsvoorstel niet
3. Beter positioneren leerplichtambtenaar i.v.m. recht op onderwijs
4. Wie geeft het onderwijskundig advies af voor mbo-studenten?

Toelichting bij deze punten:

1. *Is het SWV de juiste partij voor een onafhankelijk onderwijskundig advies?*

U kiest in dit huidige voorstel voor een onderwijskundig advies vanuit het samenwerkingsverband voor jeugdigen in de leeftijdscategorie po en vo. Wij vragen ons af of dat in alle gevallen een onafhankelijk en objectief advies in het belang van de jeugdige zal zijn, omdat de visie van het samenwerkingsverband hierin bepalend is en bij het afgeven van dit advies mogelijk andere belangen mee kunnen gaan spelen (denk aan kosten en verantwoordelijkheden).

Dit hebben wij ook in onze reactie op een internetconsultatie in september 2020 meegegeven, daarom hebben we deze ook onderaan deze reactie toegevoegd.

2. *Zicht van gemeenten op geoorloofd thuiszitters verbetert met dit wetsvoorstel niet*

We zijn blij te lezen dat er een voorstel ligt om wettelijk mogelijk te maken dat er beter zicht is op de groep thuiszittende jeugdigen. Zowel op basis van ongeoorloofd verzuim (absoluut en relatief), als op basis van een vrijstelling artikel 5 onder a.

U wilt met deze wijziging mogelijk maken dat samenwerkingsverbanden beter zicht hebben op de jeugdigen die van rechtswege vrijstelling artikel 5 onder a hebben en daarin ook een opdracht krijgen. Wij vragen ons af waarom u dan niet in dit voorstel meteen meeneemt dat gemeenten aan de andere kant beter zicht krijgen op de jeugdigen die volgens het onderwijs geoorloofd thuis zitten. Dit is de categorie waarbij:

- a) "zorg voorliggend is", oftewel de jeugdigen die bijvoorbeeld vanwege psychosomatische of psychische klachten niet of beperkt deelnemen.
- b) de jeugdigen waarvan de school vindt dat het niet aanwezig zijn op school hen niet verwijtbaar is.
- c) de jeugdigen waarbij het onderwijs geen passend aanbod kan bieden.

Al deze jeugdigen worden door scholen vaak als geoorloofd afwezig geregistreerd.

En dan is er ook nog de categorie thuiszittende jeugdigen waarvoor door het onderwijs onderwijstijdverkorting is aangevraagd bij de inspectie. Deze jeugdigen met een schoolinschrijving zitten zomaar 1 tot 2 jaar thuis zonder onderwijs of met beperkt aantal uur onderwijs. ([Maatwerk in onderwijstijd voor leerlingen met een beperking | Onderwijstijd | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#))

3. Beter positioneren leerplichtambtenaar i.v.m. recht op onderwijs

Wij willen heel graag wettelijk geregeld zien dat voor langdurige thuiszitters (ook voor de bovenstaande geoorloofde) een breder overleg verplicht gesteld wordt, waarin het recht op onderwijs wordt bewaakt. Wij denken aan het verplicht betrekken van de leerplichtambtenaar en eventueel de jeugdarts, zodat hun expertise voor de jeugdigen en het onderwijs beschikbaar is. Datzelfde geldt voor de jeugdigen met onderwijstijdverkorting. Ook voor deze doelgroep moet het recht op onderwijs veel beter bewaakt worden. Zowel langdurige (geoorloofde) thuiszitters en jeugdigen met onderwijstijdverkorting verdienen het dat er een leerplichtambtenaar en/of jeugdarts betrokken is bij de leerling om voor hun recht op onderwijs op te komen.

Door de leerlingen die gemist worden breder te registreren, de leerplichtambtenaar (die, nogmaals, op komt voor het recht op onderwijs) toegang te geven tot die registratie, kunnen we een brede analyse maken van hoeveel jeugdigen, met welke problematiek waar in het onderwijs vast lopen. Met die analyse kunnen we gezamenlijk (gemeenten, onderwijsinstellingen, aanverwante partijen) beleid maken waardoor jeugdigen niet meer thuis komen te zitten. Zo bewaken we ook in de toekomst voor deze doelgroepen het recht op onderwijs en ontwikkeling.

4. Wie geeft het onderwijskundig advies af voor mbo-studenten?

Wij missen in het huidige voorstel wie u voor ogen heeft om het onderwijskundig advies af te geven voor mbo-studenten.

Tot slot: in dit wetsvoorstel zien wij een aantal adviezen opnieuw genoemd waarover eerder internetconsultatie is geweest, namelijk de consultatie over vrijstelling artikel 5 onder a in september 2020. Zoals ook onder punt 1 genoemd, geven we deze reactie graag nogmaals aan u mee:

Als startWijzer (RMC en leerplicht in regio De Friese Wouden) willen wij u graag onze reactie op het wetsvoorstel vrijstelling artikel 5 onder a van de leerplichtwet 1969 geven.

Wij staan achter het voorstel om vrijstellingen over een kortere periode af te geven en te stoppen met de vrijstellingen "gedurende de gehele leerplicht". Er zijn in onze regio veel initiatieven vanuit het onderwijs (in combinatie met zorg), waardoor een vorm van onderwijs steeds vaker mogelijk blijkt voor leerlingen die wel 'leerbaar' zijn, maar niet 'schoolbaar'.

Wij willen u daarover de volgende vragen meegeven:

- *Als verlenging van de vrijstelling gewenst is en voor de hand ligt omdat er geen passend onderwijs geboden kan worden, moet dan de gehele procedure (SMA, onderwijskundig advies) opnieuw gelopen worden, of volstaat een administratieve verlenging in dit geval?*

- *Als er vaker een vrijstelling afgegeven moet worden, vanwege de kortere periode van die vrijstelling en een SMA is wenselijk, wie betaalt dan deze kosten?*

In het wetsvoorstel staat geschreven dat een samenwerkingsverband mogelijk de partij is die het onderwijskundig advies af kan geven voor leerlingen in het po en vo. Wij vragen ons hardop af of dat in alle gevallen een onafhankelijk en objectief advies in het belang van de jeugdige zal zijn. Wij zijn voorzichtig hierin, omdat de visie van het samenwerkingsverband hierin bepalend is en bij het afgeven van dit advies mogelijk andere belangen mee kunnen gaan spelen (denk aan kosten, verantwoordelijkheden). Wij adviseren u om goed na te denken over de onafhankelijkheid van het onderwijskundig advies.

Daarnaast vraagt u of wij van mening zijn dat het RMC een goede partij is om een onderwijskundig advies af te kunnen geven voor leerlingen die vallen onder het mbo. Wij zijn van mening dat het RMC hier zeker een rol in kan vervullen. Echter is dat ook afhankelijk van wat er voor inhoud/deskundigheid gevraagd wordt voor dit onderwijskundig advies. Een mbo-leerplichtambtenaar zou voor dit advies een andere collega binnen het RMC kunnen consulteren. Wij denken wel dat dat mogelijk zal betekenen dat er voor het RMC extra middelen beschikbaar moeten komen voor goed instrumentarium en scholing van onze medewerker(s). Wij verwachten dat dat in onze regio niet over grote aantallen zal gaan.